

5. การจัดตั้งธนาคารวิสาหกิจขนาดเล็ก และขนาดกลางเพื่อพัฒนาผู้ประกอบการเดิม และเพิ่มจำนวนผู้ประกอบการใหม่อย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างและรักษาฐานการผลิต การจ้างงานและการสร้างรายได้

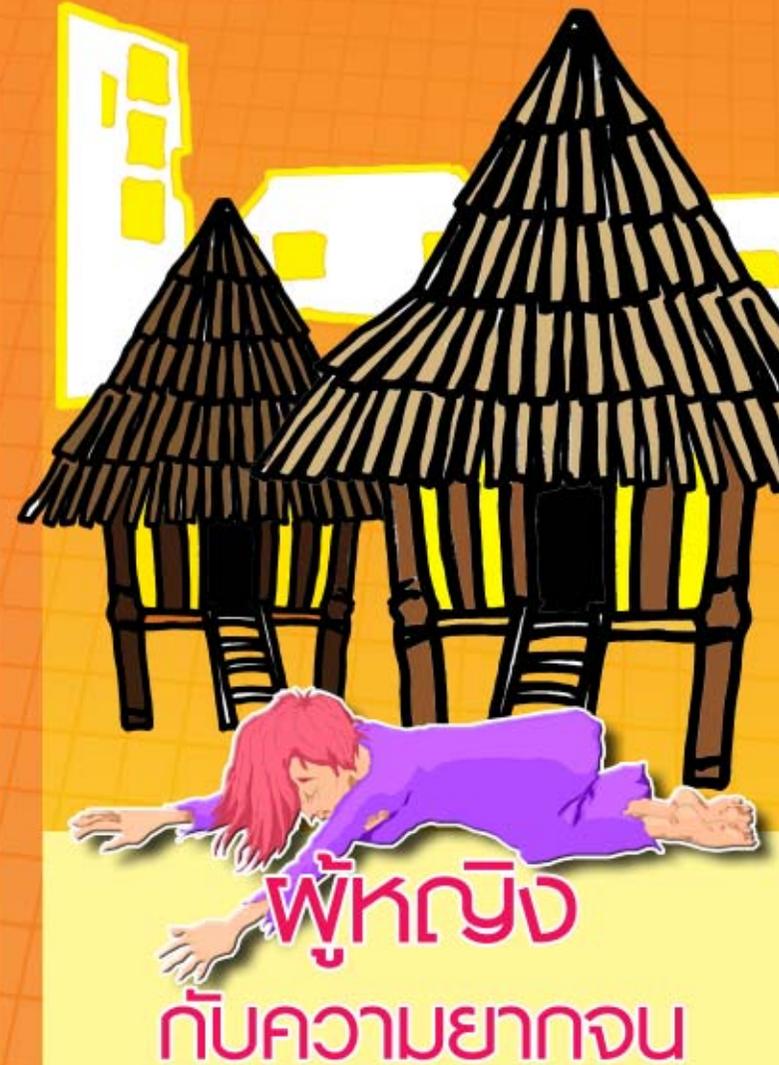
นอกจากนี้รัฐบาลควรจัดบริการทางสังคม เพื่อช่วยเหลือสตรี เช่น การจัดบริการดูแลผู้สูงอายุและเด็ก การจัดการเลี้ยงดูเด็ก จัดหางานให้กับครอบครัวยากจน รวมทั้งครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว (single parents) เป็นต้น ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งในการให้ความช่วยเหลือแก่สตรีในสังคมไทยที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบครัวเรือน และหัวหน้าครัวเรือน

รวมทั้งสนับสนุนการศึกษาวิจัยที่มีการวิเคราะห์มิติหญิงชาย เพื่อช่วยให้เกิดมุมมองของการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากความเหลื่อมล้ำกันระหว่างเพศที่ปรากฏอยู่ และในการแก้ไขปัญหาความยากจน การกำหนดนโยบายแผนงานต่างๆ ต้องมีการวิเคราะห์โดยมีมุมมองมิติหญิงชายในทุกขั้นตอน เพื่อให้ผู้หญิงได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมกัน

แนวทางในการดำเนินงาน

1. จัดทำข้อมูลเกี่ยวกับความยากจนที่แยกเพศ เพื่อช่วยให้ผู้วางแผนกำหนดนโยบาย มาตรการ และโครงการแก้ไขปัญหาปัญหาความยากจน สามารถประเมินระดับปัญหาความยากจนที่แตกต่างของผู้หญิงและผู้ชาย ศึกษาหาข้อมูลรายละเอียดเพิ่มขึ้น และวางแนวทางแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

2. ในการกำหนดนโยบายแผนงานต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนจะต้องมีการวิเคราะห์โดยมีมิติหญิงชายในทุกขั้นตอน เพื่อให้ผู้หญิงได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียม เพื่อช่วยให้เห็นความเหลื่อมล้ำทางเพศในปัญหาความยากจน

ผู้หญิงกับความยากจน

ความยากจน เป็นปัญหาสังคมที่สำคัญ เนื่องจาก บันทึบความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน และผู้หญิงมักจะมีปัญหาความยากจนมากกว่าผู้ชาย โดยเฉพาะผู้หญิงที่อยู่ในชนบท ความยากจนของผู้หญิง มีสาเหตุหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นการขาดโอกาส และการไม่สามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ การเข้าไม่ถึง ทรัพยากรและบริการต่างๆ รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยได้ กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจและสังคมสำหรับความแก้ไขปัญหาความยากจน

การวัดความไม่เท่าเทียมของรายได้ ระหว่างเพศแสดงให้เห็นความเหลื่อมล้ำทางเพศใน ปัญหาความยากจน โดยเฉพาะในครัวเรือนที่มีสตรีเป็น หัวหน้าครัวเรือน ในปัจจุบันผู้หญิงมีแนวโน้มที่จะเป็น หัวหน้าครัวเรือนเพิ่มมากขึ้น โดยรับภาระเลี้ยงดูเด็ก และผู้สูงอายุเพียงลำพังการที่ครัวเรือนไทยมีขนาดเล็กลง และมีแนวโน้มที่จะเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น อันเป็น ผลมาจากการย้ายถิ่นไปทำงานของสมาชิกในครอบครัว การหย่าร้างหรือตั้งครรรค์และถูกสามีหรือฝ่ายชายทอดทิ้ง รวมถึงการที่สตรีอยู่เป็นโสดเพิ่มขึ้น ส่งผลให้จำนวน ผู้หญิงต้องทำหน้าที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมากขึ้น ภาระ การเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัวซึ่งส่วนใหญ่เป็นเด็กและ ผู้สูงอายุจึงตกอยู่กับผู้หญิง ในกรณีนี้ผู้หญิงต้องทำงาน นอกบ้าน จึงทำให้ไม่สามารถดูแลสมาชิกในครอบครัว ได้อย่างเต็มที่ โดยหัวหน้าครัวเรือนที่เป็นหญิงมีโอกาส ที่จะจนกว่าหัวหน้าครัวเรือนที่เป็นชาย

สถานการณ์ในประเทศไทย

●●● ข้อมูลภาพรวมของประเทศในปี 2547 จำนวนของประชากรที่อยู่ต่ำกว่าเส้นความยากจน 7.1 ล้านคน เป็นชาย 3.4 ล้านคน และเป็นหญิง จำนวน 3.7 ล้านคน

●●● ปี 2547 อัตราส่วนรายได้เฉลี่ยของ หัวหน้าครัวเรือนที่เป็นหญิงมีรายได้เฉลี่ยเพียง 18,706 บาทต่อปี (ในเขตเทศบาล) และ 9,676.17 บาทต่อปี (นอกเขตเทศบาล) ในขณะที่หัวหน้าครัวเรือนที่เป็นชาย มีรายได้เฉลี่ยถึง 23,268.96 บาทต่อปี (ในเขตเทศบาล) และ 11,785.43 บาทต่อปี (นอกเขตเทศบาล)

●●● สัดส่วนของครัวเรือนที่อยู่ต่ำกว่าเส้น ความยากจนระหว่างหัวหน้าครัวเรือนหญิงและหัวหน้า ครัวเรือนชายพบว่า ในปี 2543 และ ปี 2545 หัวหน้า ครัวเรือนชาย มีสัดส่วนของครัวเรือนที่อยู่ต่ำกว่าเส้น ความยากจน ในสัดส่วนที่มากกว่าหัวหน้าครัวเรือนหญิง กล่าวคือ ปี 2543 เท่ากับ ชาย : 19.3 หญิง : 17.5 และ ปี 2545 เท่ากับ ชาย : 14.5 หญิง : 12.3 แต่ในปี 2547 หัวหน้าครัวเรือนหญิง มีสัดส่วนของครัวเรือนที่อยู่ต่ำ กว่าเส้นความยากจน ในสัดส่วนที่มากกว่าหัวหน้าครัว เรือนชาย เป็น ชาย : 10.2 หญิง : 10.7 คือ ในครอบครัวที่หัวหน้าครัวเรือนเป็นหญิง จะมีความยากจนมากกว่าหัวหน้าครัวเรือนที่เป็นชาย จะเห็น ได้ว่าผู้หญิงมีแนวโน้มที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนสูงขึ้น กล่าวคือ ในปี 2544 คิดเป็นร้อยละ 25.7 และในปี 2547 คิดเป็นร้อยละ 27.9 ในขณะที่ผู้ชาย ในปี 2544 เป็นหัวหน้าครัวเรือนร้อยละ 74.3 และในปี 2547 ร้อยละ 72.1

●●● ข้อมูลในปี 2547 จำนวนลูกจ้างชายมี รายได้มากกว่าจำนวนลูกจ้างหญิงในทุกช่วงรายได้ ยกเว้นในรายได้ต่ำกว่า 1,501 บาท ที่มีจำนวนลูกจ้าง หญิงมากกว่าลูกจ้างชาย

นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล

นโยบายเร่งด่วน ส่วนหนึ่งของรัฐบาลชุดปัจจุบัน ที่สามารถบรรเทาปัญหาความยากจนของผู้หญิงซึ่ง นโยบายเหล่านี้ไม่ได้ชี้เฉพาะไปที่ผู้หญิงโดยตรงแต่ อย่างน้อยที่สุดก็สามารถเอื้ออำนวยให้ผู้หญิงมีโอกาส เข้าถึงทรัพยากรในการผลิตและการบริการสาธารณะได้ คือ

1. การพักชำระหนี้ให้กับเกษตรกร รายย่อยเป็นเวลา 3 ปี เพื่อแก้ปัญหาหนี้สินของ เกษตรกรอย่างเร่งด่วน
2. การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชน เมืองแห่งละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน ในการลงทุนสร้างอาชีพเสริม และสร้างรายได้ให้กับ บุคคลและครัวเรือน
3. การจัดให้มีโครงการหนึ่งตำบลหนึ่ง ผลิตภัณฑ์ของแต่ละชุมชน โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมา ใช้ในการพัฒนาสินค้า
4. การจัดตั้งธนาคารประชาชน เพื่อ กระจายโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินให้กับประชาชนที่มี รายได้น้อยและสร้างทางเลือกและลดการพึ่งพาแหล่ง กู้ นอกกระบบ ซึ่งจะทำให้ประชาชนมีโอกาสในการสร้าง งานและเพิ่มรายได้ด้วยตนเอง